

นโยบายการตรวจฯ : การลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง

๒.๕ : การจัดทำระบบวัดผลเทียบระดับการศึกษา และประเมินผลการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนที่มีความสามารถเป็นเลิศ ไม่ต้องเสียเวลาเรียนในระบบ ประหยัดเวลาและประหยัดค่าใช้จ่าย

๑) การวิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่ ในการขับเคลื่อนการดำเนินการจัดทำระบบวัดผลเทียบระดับการศึกษา และประเมินผลการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนที่มีความสามารถเป็นเลิศ ไม่ต้องเสียเวลาเรียนในระบบ ประหยัดเวลาและประหยัดค่าใช้จ่าย

หน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ ๑๕ ได้ให้ความสำคัญในการจัดทำระบบวัดผลเทียบระดับการศึกษา และประเมินผลการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนที่มีความสามารถเป็นเลิศ โดยสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ดำเนินการสำรวจแวว ความสามารถพิเศษของนักเรียน และนำข้อมูลมาใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม ตอบสนองความถนัด ความสนใจ และวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน พร้อมทั้งสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาทั้งสายสามัญและสายอาชีพ รวมถึงทักษะการดำเนินชีวิตให้กับนักเรียน นอกจากนี้แล้ว หน่วยงานทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะมีการดำเนินกิจกรรมชักชวนการรายงาน ตรวจสอบและการจัดเก็บแบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ปพ.๓) แบบออนไลน์ เพื่อให้การดำเนินงานจัดทำ ตรวจสอบ และรายงานข้อมูลผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ปพ.๓) เป็นไปอย่างถูกต้อง ตามระเบียบแนวปฏิบัติที่กำหนด ในส่วนของสถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ มีการจัดระบบเทียบโอนผลการเรียน ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ หรือสมรรถนะ จากระบบเดียวกันแต่ต่างสถานศึกษา หรือจากระบบหนึ่งไปสู่อีกระบบหนึ่ง หรือจากต่างประเทศ เช่นเดียวกับสถานศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีการจัดระบบวัดแววและความถนัดของผู้เรียนเป็นรายบุคคล และจัดทำระบบการเทียบเคียงหรือโอนผลการเรียน ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ หรือสมรรถนะจากระบบหนึ่งไปสู่ระบบหนึ่ง (ทวิศึกษา) เพื่อใช้ประโยชน์ในการเข้าศึกษาต่อ หรือการรับรองระดับการศึกษาต่างสถานศึกษาหรือต่างระบบได้ หรือไปสะสมเพื่อประโยชน์ในการรับรองคุณวุฒิหรือเพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ

๒) ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบายฯ ตามจุดเน้นที่ ๒.๕

๒.๑) การจัดทำระบบการเทียบเคียงหรือเทียบโอนผลการเรียน ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์

หรือสมรรถนะ

หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาทุกสังกัดในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ ๑๕ มีการดำเนินการเทียบเคียงหรือโอนผลการเรียน ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์หรือสมรรถนะ โดยแต่ละสังกัดมีการดำเนินงาน ดังนี้

หน่วยงานทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ เทียบโอน ผลการเรียนรู้ และการพิจารณาเทียบโอนจะพิจารณาจากเอกสารหลักฐานการศึกษา หรือหลักฐานอื่นหรือประเมินจากทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ หรือสมรรถนะของผู้เรียนด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลายไม่ซับซ้อน โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้เทียบโอนผลการเรียน เป็นสำคัญ ก่อนจะดำเนินการพิจารณาเทียบโอนผลการเรียนและหลักสูตรที่อยู่ในระดับเดียวกัน นอกจากนี้แล้วหน่วยงานทางการศึกษายังมีการชี้แจงสร้างความเข้าใจการเทียบโอนผลการเรียนให้กับสถานศึกษาในสังกัดรับทราบและ

ถือปฏิบัติ พร้อมทั้งส่งเสริม สนับสนุน ให้คำปรึกษาการเทียบโอนผลการเรียนรวมทั้งสนับสนุนเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และติดตามการเทียบโอนผลการเรียนกับสถานศึกษาในสังกัด และในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน จะดำเนินกิจกรรมชักชวนการรายงาน ตรวจสอบและการจัดเก็บแบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ปพ.๓) แบบออนไลน์ เพื่อให้การดำเนินงานจัดทำ ตรวจสอบ และรายงานข้อมูลผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ปพ.๓) เป็นไปอย่างถูกต้อง ตามระเบียบแนวปฏิบัติที่กำหนด และสถานศึกษาสามารถใช้งานระบบ ปพ.๓ แบบออนไลน์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องยิ่งขึ้น โดยจะดำเนินกิจกรรมดังกล่าวในวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๗ ซึ่งเป็นระยะเวลาก่อนการดำเนินงานการรายงาน ตรวจสอบและการจัดเก็บแบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ปพ.๓) แบบออนไลน์ ของสถานศึกษาในสังกัด ซึ่งมีระยะเวลาในการดำเนินงานระหว่างวันที่ ๑ - ๓๐ เมษายน ๒๕๖๗ ทั้งนี้ กิจกรรมดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ ๑) เพื่อให้ผู้รับผิดชอบการรายงานข้อมูลผู้สำเร็จการศึกษา ของสถานศึกษาในสังกัด มีความรู้ ความเข้าใจ ที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการจัดทำ จัดเก็บแบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ปพ.๓) ออนไลน์ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๒) เพื่อให้ผู้รับผิดชอบการรายงานข้อมูลผู้สำเร็จการศึกษาของสถานศึกษา ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การใช้งานระบบกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน และสามารถนำผลที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขให้เกิดประสิทธิภาพ และ ๓) เพื่อให้สถานศึกษาในสังกัดดำเนินการจัดส่งข้อมูลได้ทันตามกำหนด และผู้รับผิดชอบสามารถช่วยกันตรวจสอบความถูกต้องได้อย่างถูกต้องและสามารถสรุปข้อมูลเป็นสารสนเทศในภาพรวม และการสืบค้นข้อมูลได้ง่ายและรวดเร็ว

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีการดำเนินโครงการจัดการศึกษา เรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) และมีการเทียบโอนผลการเรียนรู้อันเป็นส่วนหนึ่งของผลการเรียนตามหลักสูตร เพื่อยกเว้นการเรียนรายวิชาในการศึกษาที่เข้าเรียน จำเป็นต้องมีหลักการและกระบวนการปฏิบัติที่ยุติธรรม มีความน่าเชื่อถือและตรวจสอบได้ รวมทั้งต้องมีมาตรฐานเดียวกันเพื่อรักษาไว้ซึ่งคุณภาพและมาตรฐานทางวิชาการ โดยมีหลักการดำเนินงาน ดังนี้ ๑) การโอนผลการเรียน เป็นการยอมรับผลการเรียนรู้อย่างไรหรือกลุ่มวิชาในหลักสูตรจากการศึกษาในระบบและนอกระบบ ตามเงื่อนไขที่กำหนด และ ๒) การเทียบโอนความรู้ และประสบการณ์เป็นการยอมรับผลการเรียนรู้ (ความรู้ ทักษะและเจตคติ) ของผู้เรียนที่ได้จากการผ่านการศึกษาฝึกอบรมในระบบ นอกระบบ ตามอรรถาธิบาย จากการประกอบอาชีพ จากประสบการณ์การทำงานที่ผ่านมา ที่สะท้อนถึงกระบวนการทำงานและการพัฒนาอาชีพ การฝึกอาชีพ และการแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ มีการจัดระบบเทียบโอนการเรียน ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ หรือสมรรถนะ จากระบบเดียวกัน แต่ต่างสถานศึกษา หรือจากระบบหนึ่งไปสู่อีกระบบหนึ่ง หรือจากต่างประเทศ โดย สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดลำปาง มีการแบ่งการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ได้แก่ ๑) การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรที่จัดการศึกษาเป็นระดับ ๒) การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์โดยใช้หลักฐาน ๓) การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์แบบไม่มีหลักฐาน ๔) การเทียบโอนผลการเรียนด้วยวิธีการทดสอบหน้าจอ (E-exam) ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่มีความรู้และประสบการณ์ สามารถนำมาเทียบโอนผลการเรียนสู่หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และจบการศึกษาตามโครงสร้างหลักสูตรได้ และสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดลำปาง

มีการดำเนินงานผ่านโครงการเทียบระดับการศึกษาแบบไต่ระดับ โดยสถานศึกษาในสังกัดดำเนินการประเมินเทียบระดับการศึกษา มิติความรู้ความคิด ครั้งที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ โดยมีผู้เข้ารับการประเมินทั้งสิ้น ๖ คน และผ่านการประเมินและจบการศึกษา ภายในระยะเวลา ๖ - ๘ เดือน/ ๒ ภาคเรียน จำนวน ๔ คน

๒.๒) การจัดระบบวัดแววและความถนัดของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

หน่วยงานทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้สถานศึกษาในสังกัดสำรวจแววความสามารถพิเศษ ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อคัดกรอง วิเคราะห์ และวินิจฉัยผู้เรียนรายบุคคล ทำให้นักเรียน ครู ผู้ปกครอง และผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษา ได้ทราบถึงแววความสามารถพิเศษเฉพาะด้าน ใน ๘ ด้าน ได้แก่ ด้านภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เครื่องกลและอิเล็กทรอนิกส์ ศิลปะ/ มิติดสัมพันธ์ การไต่ขั้น การเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อ และด้านสังคมและอารมณ์ และนำข้อมูลของผู้เรียนรายบุคคลมาพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพนักเรียนผู้มีความสามารถพิเศษ บนฐานพหุปัญญา และเพื่อให้การวัดแววและความถนัดของผู้เรียนเป็นรายบุคคลเห็นผลเป็นรูปประธรรม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการดังนี้ ๑) สร้างความรู้ และความตระหนักให้กับผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด ให้เห็นถึงความสำคัญของการส่งเสริม พัฒนาพหุปัญญาบุคคลพร้อมทั้งชี้แจงแนวปฏิบัติการสำรวจแววความสามารถพิเศษของนักเรียน ๒) นิเทศ ติดตาม ลงพื้นที่ ช่วยเหลือครูผู้รับผิดชอบระบบวัดแววและความถนัดของผู้เรียน ทั้งการแนะแนวเลือกเรียนตามเส้นทางอาชีพ ความถนัดและความสนใจ ๓) ดำเนินการตรวจสอบการทำแบบสำรวจแววฯ ของสถานศึกษา ๔) สรุปผลการดำเนินงาน/รายงาน /วางแผนดำเนินการในปีงบประมาณต่อไป

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีการวัดแววความถนัดของผู้เรียนเป็นรายบุคคลในการเลือกสาขาวิชาที่จะเข้าศึกษาต่อ ผ่านการดำเนินงานโครงการต่างๆ เช่น โครงการทดสอบความรู้และความถนัดทางวิชาชีพ โครงการสอบมาตรฐานวิชาชีพ โครงการ กฟผ.- สอศ. พร้อมทั้งมีการแนะแนวเลือกเรียนตามเส้นทางอาชีพ ความถนัดและความสนใจ เพื่อส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนในอนาคต ให้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มีการจัดระบบวัดแววความถนัดและความสนใจด้านการเรียนและด้านอาชีพในปัจจุบัน ตลอดจนการสร้าง ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาทั้งสามัญและสายอาชีพ รวมถึงทักษะการดำเนินชีวิต

๓) ปัญหาอุปสรรค

ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำระบบการเทียบเคียงหรือเทียบโอนผลการเรียน ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์หรือสมรรถนะ พบว่า ครูและบุคลากรสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังขาดความรู้ ความเข้าใจการเทียบโอนและสะสมหน่วยกิตในรูปแบบธนาคารหน่วยกิต และในการจัดการศึกษาร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ในพื้นที่ภูเขาสูง เช่น จังหวัดแม่ฮ่องสอน ยังพบปัญหาในเรื่องระยะทางในการไปจัดการศึกษาร่วม

การจัดระบบวัดแววและความถนัดของผู้เรียนเป็นรายบุคคล หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการสำรวจแววความสามารถพิเศษ ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ และจากการดำเนินงานพบปัญหาและอุปสรรคดังต่อไปนี้

๑. โรงเรียนกรอกข้อมูล ปพ.๓:บ และ ปพ.๓:พ ไม่ถูกต้องตามรูปแบบที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด
๒. บุคลากรที่เกี่ยวข้องบางส่วนขาดความเชี่ยวชาญในการเข้าใช้งานระบบสำรวจแวວความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์
๓. ช่วงเวลาการ เปิด/ปิด ระบบสำรวจแวວความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์สั้นเกินไป
๔. การกรอกข้อมูลลงในระบบมีความล่าช้า เนื่องจากนักเรียนต้องกรอกรหัสที่ละคนทำให้โรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีนักเรียนจำนวนมากต้องใช้เวลาในการกรอกข้อมูลมากขึ้น และโรงเรียนในชนบทมีข้อจำกัดในเรื่องของอินเทอร์เน็ต เครื่องคอมพิวเตอร์ อีกทั้งนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ บางคนอ่านหนังสือไม่คล่อง การวิเคราะห์คำถามด้วยตนเองยังไม่มี ความมั่นใจ จึงต้องรอให้ครูผู้สอนคอยดูแลและอธิบาย
๕. ระบบสำรวจแวວความสามารถพิเศษยังไม่เสถียร มีขั้นตอนซ้ำซ้อน นักเรียนยังไม่ค่อยให้ความสนใจ
๖. เอกสารประกอบการรายงานผ่านระบบ ปพ.๓ ออนไลน์ ของนักเรียนบางรายไม่ถูกต้องและไม่ครบถ้วน ในนักเรียนบางรายไม่สามารถหาเอกสารเพื่อมาประกอบการรายงานได้ เช่น นักเรียนมีบิดามารดาที่ไม่ใช่คนสัญชาติไทย หรือนักเรียนไม่ได้ศึกษาต่อยังโรงเรียนนั้นๆ แล้ว
๗. สถานศึกษาบางแห่ง ยังไม่ได้ทำการสำรวจแวວความสามารถพิเศษครบทุกคน ส่งผลให้ข้อมูลนักเรียนไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ และอาจส่งผลต่อไปในการวางแผนงาน/โครงการ หรือการวางแผนออกแบบการจัดการเรียนรู้ต่อไป

๔) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในภาพรวม

การจัดทำระบบการเทียบเคียงหรือเทียบโอนผลการเรียน ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์หรือสมรรถนะ ควรสร้างความชัดเจนในเชิงนโยบายในการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตของประเทศให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบ เพื่อเป็นแนวในการปฏิบัติงาน และสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก ให้ความสำคัญกับระบบธนาคารหน่วยกิตที่จะส่งผลต่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐาน รวมทั้งเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนและประชาชนทุกช่วงวัย

การจัดระบบวัดแวວและความถนัดของผู้เรียนเป็นรายบุคคล หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการสำรวจแวວความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ และจากการดำเนินงานเห็นว่า ระบบดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ในการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับนักเรียนรายบุคคล นักเรียนมีภาค้นพบตัวเองและต่อยอดพัฒนาเพื่อพัฒนาตนเองต่อไปได้ และได้ให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. จัดการอบรมให้ผู้รับผิดชอบในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ให้ทราบหลักการ แนวทางปฏิบัติการสำรวจแวວความสามารถพิเศษ ก่อนที่จะลงสู่โรงเรียน
๒. พัฒนาคูณแนะแนวในเรื่องทักษะการวัดแวວนักเรียน
๓. เจ้าหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรให้การแนะนำช่วยเหลือเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นรายกรณี
๔. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรขยายช่วงเวลาการเปิด/ปิดระบบสำรวจแวວความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ประมาณ ๑ เดือน

๕. ระบบควรเข้าถึงง่าย ไม่ต้องรอนาน ต้องเข้าหลายขั้นตอนถึงเข้าสู่ระบบได้ และไม่ควรมีการพิมพ์รหัสผ่านที่ละคน จะทำให้ลดเวลาน้อยลงได้มาก ข้อคำถามควรอ่านและเข้าใจง่าย สำหรับเด็กเล็กในชนบท

๖. ควรมีงบประมาณสนับสนุนการจัดอบรมทบทวนการใช้ระบบทุกปี เนื่องจากโรงเรียนหลายแห่งมีการเปลี่ยนแปลงผู้รับผิดชอบหลัก

๗. ควรมีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาสื่อ เครื่องมือและบุคลากร

๘. ควรประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองนักเรียนที่บ้านที่มีความพร้อมด้านคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนทำแบบวัดแวและความถนัดของผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์

๕) รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)

วิทยาลัยเทคนิค กฟผ.แม่เมาะ จังหวัดลำปาง ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นศูนย์ขับเคลื่อนบริหารเครือข่ายการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา (CVM.) พัฒนาผู้เรียนร่วมกับสถานประกอบการและพัฒนาครูเครือข่าย